

רע"פ 811/22 - אברהים עבד אלחק נגד מדינת ישראל

בית המשפט העליון

רע"פ 811/22

לפני: כבוד השופט י' אלרון

המבקש: אברהים עבד אלחק

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בירושלים ב-ע"פ 27444-12-20 מיום 19.12.2021 שניתן על ידי הנשיא אהרן פרקש והשופטים עודד שחם ואברהם רובין; ובקשה לעיכוב ביצוע

בשם המבקש: עו"ד אמיר נבון

החלטה

1. לפניי בקשה למתן רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בירושלים (הנשיא א' פרקש והשופטים ע' שחם ו-א' רובין) ב-ע"פ 27444-12-20 מיום 19.12.2021, בגדרו התקבל בחלקו ערעור המבקש על הכרעת דינו וגזר דינו של בית משפט השלום בירושלים (השופטת ג' סקפה שפירא) ב-19-12-20343 מיום 17.12.2019 ומיום 27.10.2020, בהתאמה.

2. כמתואר בכתב האישום המתוקן, המונה ארבעה אישומים שונים, במהלך השנים 2012-2019 המבקש קשר קשר עם אחרים להשגת רישיונות נהיגה עבור מי שאינם מורשים לכך באמצעות שימוש במסמכים מזויפים. זאת, על מנת ליצור מצג לפיו מבקשי הרישיון הם תושבי מדינות חוץ בעלי רישיון נהיגה בארץ מוצאם, הזכאים להמירו ולקבל רישיון נהיגה בישראל.

בגין האמור, המבקש הורשע על פי הודאתו במסגרת הסדר טיעון אשר לא כלל הסכמה לעניין העונש בעבירות של קבלת דבר במרמה, לפי סעיף 415 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: החוק) (שתי עבירות); ניסיון קבלת דבר במרמה, עבירה לפי סעיף 415 בצירוף סעיף 25 לחוק (שתי עבירות); סיוע לקבלת דבר במרמה, לפי סעיף 415 בצירוף סעיף 31 לחוק; ושימוש במסמך מזויף, לפי סעיף 420 לחוק זה.

3. בגזר דינו, בית משפט השלום עמד על כך שהעבירות בוצעו באופן שיטתי, מאורגן ומתוחכם אשר דרש תכנון מראש והיערכות לוגיסטית; וכי הישנות מעשי המבקש במהלך השנים מלמדת שאין לראותם כ"מעידה חד פעמית".

עוד שקל בית המשפט מחד גיסא את הערכים שנפגעו כתוצאה מביצוע העבירות; הסכנה שנשקפה מהן לפגיעה בגוף ובנפש, במובן זה שהונפקו רישיונות נהיגה בישראל לאנשים שכישורי הנהיגה שלהם אינם ידועים; וכי גם מקבלי הרישיונות רומזו על ידי המבקש והוטעו לחשוב כי הרישיונות שקיבלו הונפקו בדרך חוקית. כן ניתן משקל לתסקיר שירות המבחן בעניינו של המבקש, ממנו עלה כי בשל מאפייני אישיותו וה"עמדה הפאסיבית" שביטא, המפנה את האשמה לאחרים, הוא אינו "בשל" לקבל טיפול ולהיתרם ממנו ולפיכך לא הומלץ על צו מבחן בעניינו.

מאידך גיסא, נשקלו הודאת המבקש, המגלמת מידה של קבלת אחריות על מעשיו; היותו הנאשם היחיד שהועמד עד כה לדין בגין פרשיה זו; שהותו במעצר ברשות הפלסטינית בשל חשדות לשיתוף פעולה עם ישראל בעקבות האירועים מושא כתב האישום; וכן ההשלכות שעשויות להיות להרשעתו על מעמדו הארעי בישראל כמו גם על משפחתו משום היותו מפרנס עיקרי.

לאור כל אלה, בית המשפט קבע כי יש ליתן "משקל ממשי" לשיקולי הרתעה אישית, אולם נוכח הנסיבות לקולא, הורה על גזירת עונשו של המבקש בחלקו התחתון של מתחם העונש ההולם. על כן, גזר עליו עונש של 9 חודשי מאסר בפועל מאחורי סורג ובריה; 5 חודשי מאסר על תנאי לבל יעבור עבירות לפי סעיפים 415, 418 או 420 לחוק, למשך 3 שנים; וקנס בסך 2,500 ש"ח או 25 ימי מאסר תמורתו.

4. המבקש הגיש ערעור על הכרעת דינו וגזר דינו לבית המשפט המחוזי. במהלך הדיון הסכימה המשיבה לבטל את הרשעתו באישום הראשון מטעמי התיישנות, ומשכך המבקש זוכה מעבירה אחת של קבלת דבר במרמה. בהתאם, התקבל באופן חלקי ערעורו על גזר הדין, כך שתקופת המאסר בפועל שנגזרה עליו מאחורי סורג ובריה הופחתה ל-6 חודשים, המאסר על תנאי הופחת אף הוא ל-4 חודשים, ויתר רכיבי גזר הדין נותרו על כנם.

אשר לאפשרות ריצוי עונש המאסר בפועל בדרך של עבודות שירות, בית המשפט התרשם כי לנוכח ריבוי העבירות, הנזק הפוטנציאלי שהיה כרוך בהן, וכן היעדר נטילת אחריות מלאה מצד המבקש - אין להורות על כך.

5. מכאן הבקשה שלפניי, שלצדה הוגשה בקשה לעיכוב ביצוע עונש המאסר בפועל שהושת על המבקש.

לטענת המבקש, בקשתו למתן רשות ערעור מעוררת סוגיה עקרונית ובעלת השלכות רחב, אשר עניינה "ההפליה המוסדית נגד מיעוטים בריצוי עונש מאסר בדרך של עבודות שירות". לשיטתו, עיון בפסקי הדין של הערכאות

קמא וכן בפסיקה הקיימת מעלה "חשש ממשי" מפני יישום מדיניות מפלה נגד בני מיעוטים, כך שנמנע מתושבי אזור יהודה ושומרון שאינם יהודים לרצות עונש מאסר בפועל בדרך של עבודות שירות, בניגוד לעיקרון השוויון והאחידות בענישה.

המבקש הוסיף וציין כי חרף המלצת שירות המבחן להימנע מלהטיל עליו מאסר בפועל שירוצה מאחורי סורג ובריאח אלא בדרך של עבודות שירות, וכן חרף חוות דעת הממונה על עבודות שירות בדבר התאמתו לביצוע עבודות שירות - נקבע באופן "חסר"כלשוננו, כי עונשו ירוצה בדרך של מאסר בפועל מאחורי סורג ובריאח.

דיון והכרעה

6. דין הבקשה להידחות.

הלכה פסוקה היא כי רשות ערעור ב"גלגול שלישי" תינתן במשורה ורק במקרים נדירים אשר הדיון בהם מעורר סוגיה עקרונית, החורגת מעניינו של המבקש, או כאשר נגרם למבקש עיוות דין מהותי או אי צדק (רע"פ 4315/18 שדה נ' מדינת ישראל, פסקה 10 (12.6.2018)).

לא זו אף זו, בקשת רשות ערעור המופנית נגד גזר הדין לא תתקבל ככלל, אלא אם ניכר כי יש בעונשו של המבקש משום סטייה קיצונית ממדיניות הענישה הנוהגת במקרים דומים (רע"פ 5023/18 בדיר נ' מדינת ישראל, פסקה 12 (28.6.2018)).

הבקשה שלפניי אינה נמנית עם מקרים חריגים מעין אלה, משהיא נטועה היטב בדל"ת אמותיו של עניינו הפרטני של המבקש, ואף אינה מעלה חשש לעיוות דין. די בכך כדי לדחותה.

7. למעלה מן הצורך, גם לגופם של דברים עיון בפסקי הדין של הערכאות קמא מלמד באופן ברור כי לנגד עיניהן ניצבו שיקולים רבים בקובען מה הוא העונש הראוי שיושת על המבקש - ובכלל זה, בית משפט השלום עמד על ביצוע העבירות באופן מתוחכם ושיטתי; על הסכנה שמשקפה מהן; וכן על התרשמות שירות המבחן כי המבקש יתקשה להפיק תועלת מתהליך טיפולי. באופן דומה, בית המשפט המחוזי בדונו בערעור מטעם המבקש, נתן דעתו על ריבוי העבירות שביצע; מהותן והנזק הפוטנציאלי הגלום בהן, כמו גם על העובדה כי המבקש לא נטל אחריות מלאה על מעשיו.

מהאמור עולה, כי מכלול הנסיבות כפי שפורטו לעיל בתמצית בלבד, בצירוף מדיניות הענישה הנוהגת במקרים דומים - הם שעמדו בבסיס קביעות הערכאות קמא כי עונש המאסר בפועל שהוטל על המבקש ירוצה מאחורי סורג ובריאח, ולא מעמדו כפלסטיני תושב אזור יהודה ושומרון, כטענתו(ראו גם, רע"פ 5881/21 עבדאללה איסמעיל נ' מדינת ישראל (18.10.2021)).

ויודגש - בעקבות זיכוי המבקש מהאישום הראשון במסגרת ערעורו לבית המשפט המחוזי, הוקל עונשו באופן

משמעותי, כך שחלף 9 חודשי המאסר בפועל מאחורי סורג ובריא שנגזרו עליו תחילה, עליו לשאת עתה תקופת מאסר של 6 חודשים בלבד. זאת, בעוד שזוכה מעבירה אחת של קבלת דבר במרמה, אולם הורשע ב-5 העבירות שיוחסו לו בשלושת האישומים הנותרים.

בגין האמור, נחה דעתי כי בהתחשב בנסיבות ביצוע העבירות והישנותן, העונש שהוטל על המבקש הולם את חומרת מעשיו, וכי ודאי שאינו סוטה באופן קיצוני ממדיניות הענישה הנהוגה.

8. יתר על כן, בית משפט זה שב וציין לא אחת כי לנידון אין זכות קנויה שעונש המאסר בפועל שנגזר עליו ירוצה בדרך של עבודות שירות ולא בין כותלי בית הסוהר (ראו רע"פ 6870/21 דהן נ' מדינת ישראל, פסקה 11 (19.10.2021); רע"פ 2871/21 שניידר נ' מדינת ישראל, פסקה 12 (30.6.2021)).

אף לאלמותר לציין, כי הן המלצת שירות המבחן והן חוות דעת הממונה על עבודות שירות, על אף חשיבותן, אינן מחייבות את בית המשפט אשר לו נתון שיקול הדעת הסופי בעניינו של הנידון (רע"פ 8148/21 דרבאשי נ' מדינת ישראל, פסקה 15 (29.11.2021); רע"פ 5173/21 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 13 (11.8.2021)).

9. אשר על כן, הבקשה נדחית. ממילא מתייתרת ההכרעה בבקשה לעיכוב ביצוע.

המבקש יתייצב לשאת בעונש המאסר בפועל שהוטל עליו ביום 15.2.2022 עד השעה 10:00 בבימ"ר ניצן, או על פי החלטת שירות בתי הסוהר, כשברשותו תעודת זהות או דרכון. על המבקש לתאם את הכניסה למאסר, כולל האפשרות למיין מוקדם, עם ענף אבחון ומיין של שירות בתי הסוהר בטלפונים: 08-9787377 או 08-9787336.

ניתנה היום, ז' באדר א' התשפ"ב (8.2.2022).

ש ו פ ט